

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва
Кафедра майстерності актора

Програма навчальної дисципліни

**«КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ПЛАСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
АКТОРА (ТАНОК)»**

Галузь знань - 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність - 026 «Сценічне мистецтво»

Освітньо-професійна програма - «Акторське мистецтво драматичного театру і
кіно»

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Харків, 2023

УДК 792.028.3:793.3](073)

К 63

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 13 від 07.06.2023 р.)

Рецензенти:

Заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри майстерності актора,
декан факультету сценічного мистецтва Харківської державної академії
культури

Ігор БОРИС

Заслужений працівник культури України, доцент, завідувач кафедри народної
хореографії Харківської державної академії культури

Каріна ОСТРОВСЬКА

Укладачі:

викладач кафедри майстерності актора

Олена КОНСТАНТИНОВА,

викладач кафедри майстерності актора

Анна ФОМІНА

Комплексна система пластичного виховання актора (Танок) : прогр.
К 63 навч. дисципліни для бакалаврів 3 курсу спец. 026 «Сценічне
мистецтво», освітня програма «Акторське мистецтво драматичного
театру і кіно» / М-во культури та інформ. політики України, Харків.
держ. акад. культури, Ф-т сценічного мистецтва, Каф. майстерності
актора ; [уклад.: О. А. Константинова, А. А. Фоміна]. — Харків :
ХДАК, 2023. —10 с.

Навчальний курс «Комплексна система пластичного виховання актора
(Танок)» забезпечує формування теоретичних знань і практичних навичок з
виховання майбутніх акторів. Курс розроблено для професійної підготовки
акторів. Для викладачів, студентів, аспірантів.

УДК 792.028.3:793.3](073)

© Харківська державна академія культури, 2023

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Комплексна система пластичного виховання актора» на 3 курсі складається з 2 розділів: «Основи сценічного руху» та «Танок». В даній робочій програмі розглядається розділ «Танок».

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 10,5 (в т.ч. розділ «Танок» – 4,5)	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 315 (в т.ч. розділ «Танок» – 135)	Спеціальність 026 Сценічне мистецтво Освітня програма: <u>Акторське мистецтво</u> <u>драматичного театру і кіно</u>	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 62 самостійної роботи студента - 118	Рівень вищої освіти: _____бакалавр_____	Практичні	
		22 год.	17 год.
		Самостійна робота	
		53 год.	43 год.
		Вид контролю: залік (5 сем.)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 39/96

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розвиток танцювальних навичок, координаційних та ритмічних здібностей, уміння рухатись у певному стилі, манері.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність орієнтуватися у предметній області та розумітися на професійній діяльності. ЗК5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК6. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК13. Здатність визначати та реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки. ЗК14. Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості. ЗК15. Здатність приймати нестандартні рішення, вирішувати проблемні ситуації. ЗК16. Здатність к адаптації до нових ситуацій, переоцінці накопиченого досвіду, аналізу своїх можливостей. ЗК17. Здатність працювати в театральному колективі.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1. Здійснювати акторську діяльність у соціально значимих міжнародних, регіональних, обласних, муніципальних театральних установах, спрямованих на художньо-естетичний розвиток усіх категорій населення. ФК2. Генерувати ідеї та здійснювати інтерпретацію сценічного образу (дійової особи вистави). ФК4. Вільно орієнтуватися в напрямках, стилях, жанрах, формах світового й українського сценічного мистецтва. ФК5. Орієнтуватися в історії різних видів мистецтва (історії світового й українського театру), розуміти можливість їх застосування при створенні повноцінного

	<p>художнього образу персонажу в сценічному творі (проекті).</p> <p>ФК6. Розуміти та оцінювати актуальність сценічного твору в контексті культурно-мистецьких процесів.</p> <p>ФК7. Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, акторсько-виконавськими) при створенні та презентації сценічного образу.</p> <p>ФК8. Здійснювати вибір художнього твору (з подальшим його аналізом) для показу (демонстрації); визначати спосіб його інтерпретації.</p> <p>ФК11. Викладати дисципліни, що пов'язані з майстерністю актора у загальноосвітніх школах, організаціях професійної освіти та додаткової освіти для дітей і молоді.</p>
--	--

<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН1. У процесі навчання та професійної діяльності набути концептуальні знання, включаючи певні знання сучасних досягнень в сценічному мистецтві та виробництві;</p> <p>ПРН2. Вміти критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;</p> <p>ПРН3. Бути здатним реалізовувати державний стандарт і навчальні програми;</p> <p>ПРН5. Вільно володіти основними положеннями теорії майстерності актора та професійною термінологією.</p> <p>ПРН6. Надавати фахівцям і нефахівцям інформацію, ідеї та власний досвід в галузі професійної діяльності;</p> <p>ПРН8. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва;</p> <p>ПРН9. Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах розвитку театрального мистецтва;</p> <p>ПРН10. Вільно застосовувати основні принципи творчого розвитку сценічного мистецтва, намагаючись впливати на соціокультурні зміни;</p> <p>ПРН11. Креативно мислити відповідно до проблематики сценічного мистецтва, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні нових стратегій;</p> <p>ПРН13. Відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі;</p> <p>ПРН14. Бути здатним вчитися упродовж життя, здатним до подальшого навчання з високим рівнем автономності;</p> <p>ПРН15. Бути відповідальним за професійний розвиток окремих осіб та/або театральних колективів;</p> <p>ПРН16. Бути здатним самостійно виконувати творчі завдання.</p>
---	---

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розкрити роль танцю для актора драматичного театру та кіно;
- сформуванню правильну поставу;
- розвинути фізичні можливості студентів;

- познайомити з основними термінами класичного, історичного бального, народно-сценічного, сучасного та бального танців;
- познайомити з особливостями та методикою виконання вправ класичного екзерсису, рухів танців народів світу, історичних бальних танців різних епох, сучасного та бального танців;
- розвинути та вдосконалити хореографічну виконавську майстерність та емоційну виразність;
- сформувані практичні навички виконання рухів класичного, народно-сценічного, історичного бального, сучасного та бального танців;
- пояснити відмінності та особливості класичного, народно-сценічного, історичного бального, сучасного та бального танців;
- сформувані вміння правильно виконувати екзерсис класичного танцю біля палки та рухи на середині зали;
- сформувані вміння правильно передавати манеру виконання народно-сценічних танців різних національностей; стиль, манеру і правила етикету в історичному бальному танці, сучасному та бальному танцях;
- сформувані власний досвід студентів-акторів щодо практичного застосування хореографії в спеціальних дисциплінах.
- ознайомлення з історією виникнення та формування системи класичного танцю.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна пов'язана з іншими дисциплінами "Основи сценічного руху", "Ритміка", "Основи сценічного бою".

2. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з 9 тем, пов'язаних між собою змістовими складовими.

5 семестр

Тема 1. Екзерсис з класичного танцю.

Тема 2. Циганський народно-сценічний танець.

Тема 3. Іспанський народно-сценічний танець.

6 семестр

Тема 4. Позичії ніг та рук, положення корпусу, базові рухи сучасного танцю.

Тема 5. Основи модерн-танцю.

Тема 6. Основи джаз-танцю.

Тема 7. Хіп-хоп.

Тема 8. Ча-ча-ча.

Тема 9. Танго.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	сем	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
5 семестр						
Класичний танець. Народно-сценічний танець.						
Тема 1. Екзерсис класичного танцю	26		8			18

Тема 2. Циганський народно-сценічний танець	25		7		18
Тема 3. Іспанський народно-сценічний танець	24		7		17
Разом за 5 семестр	75		22		53
6 семестр					
Сучасний танець. Основи бального танцю					
Тема 4. Позиції ніг та рук, положення корпусу, базові рухи сучасного танцю	13		4		9
Тема 5. Основи модерн-танцю.	9		3		6
Тема 6. Основи джаз-танцю.	10		3		7
Тема 7. Хіп-хоп	9		2		7
Тема 8. Ча-ча-ча	9		2		7
Тема 9. Танго	10		3		7
Разом за 6 семестр	60		17		43
Усього за 3 курс	135		39		96

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 курс, 5 семестр		
1	Екзерсис з класичного танцю ускладненої форми. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого.	8
2	Циганський народно-сценічний танець. Основні ходи та рухи циганського народно-сценічного танцю. Повтор вивченого матеріалу. Танцювальний етюд на матеріалі циганського народно-сценічного танцю. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого.	7
3	Іспанський народно-сценічний танець. Основні рухи іспанського народно-сценічного танцю: port de bras. Повтор вивченого матеріалу. Основні рухи іспанського народно-сценічного танцю: дробові вистукування. Повтор вивченого матеріалу. Танцювальний етюд на матеріалі іспанського народно-сценічного танцю. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого.	7
3 курс, 6 семестр		
4	Позиції ніг та рук, положення корпусу, базові рухи сучасного танцю. Основні елементи базового розігріву сучасного танцю. Повтор вивченого матеріалу, напрацювання практичних навичок та розвиток фізичних можливостей.	4
5	Основи модерн-танцю Повтор вивченого матеріалу. Танцювальні комбінації на основі модерн танцю. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого матеріалу	3
6	Основи джаз- танцю Повтор вивченого матеріалу. Танцювальні комбінації на основі джаз танцю. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого матеріалу	3
7	Хіп-хоп. Базові рухи та танцювальні комбінації на його основі. Танцювальний етюд на матеріалі хіп-хопу. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого матеріалу	2
8	Ча-ча-ча. Основні рухи та фігури латиноамериканського Повтор вивченого матеріалу. Танцювальні комбінації на основі танцю ча-ча-ча. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого матеріалу	2
9	Танго. Основні рухи та фігури. Танцювальні комбінації на основі танцю	3

	танго. Вдосконалення манери та техніки виконання вивченого матеріалу	
	Разом	39

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 курс, 5 семестр		
1	Екзерсис класичного танцю біля палки. Вправи на середині зали: екзерсис класичного танцю на середині зали, allegro – стрибки з двох ніг на дві розучуються в більш рухливому темпі та з використанням вивчених поз класичного танцю	18
2	Основні ходи та рухи циганського народно-сценічного танцю: простий танцювальний крок (прямо, навхрест), крок з підставкою, боковий хід з відтяжкою, танцювальний біг (простий, с відтяжкою), гармошка, рухи з флік-фляком, плетінка, port de bras, хлопушки, оберти	18
3	Основні ходи та рухи іспанського народно-сценічного танцю Відпрацювання основних рухів іспанського танцю: port de bras, дрібні вистукування та ін.	17
3 курс, 6 семестр		
4	Базовий розігрів сучасного танцю. Розвиток фізичних можливостей Танцювальні комбінації різних стилів сучасного танцю	9
5	Робота над танцювальними комбінаціями на основі модерн хореографії	6
6	Робота над танцювальними комбінаціями на основі джаз хореографії	7
7	Основні рухи та манера виконання хіп-хоп танцю	7
8	Основні рухи та фігури латиноамериканських бальних танців: ча-ча-ча	7
9	Основні рухи та фігури танго	7
	Разом	96

6. Форми поточного та підсумкового контролю. Методи навчання

Методи навчання

Практичні методи (вправи, тренінги, етюдний метод), наочні методи (показ).

Форми контролю

Екзамен, практичний показ, усні та письмові опитування, контрольні заняття.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

5 семестр

Розділ 5			Залік	Сума
T1	T2	T3	20	100
40	30	30		

6 семестр

Розділ 6						Сума
T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
15	15	15	15	20	20	

Шкала нарахувань балів за основні форми навчальної діяльності:
 відвідування заняття (пара) — 1 бал
 опитування — 10 балів
 практичні завдання (демонстрація вивчених рухів та ін.) - 5 балів
 контрольні заняття — 10 балів
 підсумковий контроль (практичний показ, залік) — 20 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Навчально-методичне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (КНМЗД): робоча програма, відеозаписи, інформаційні ресурси.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Василенко К. Ю. Лексика українського народно-сценічного танцю. К.: Мистецтво, 1996. 494 с.
2. Василенко К.Ю. Український танець. К.: ІПК ПК. 1997. 282с.
3. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. Київ : Музична Україна, 2008. 150 с.
4. Зайцев Є, Колесниченко Ю. Основи народно-сценічного танцю: Навч. посібн. для вищ. навч. закл. культ. і мист. I-IV рівнів акредитації. Вид.2-е, доопрацьов. і доп. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 416 с.
5. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю : посіб. Київ : Мистецтво, 1975. Ч. I. 223 с.
6. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю : посіб. Київ : Мистецтво, 1976. Ч. II. 285 с.
7. Значення рук в класичному танці: Метод. рек. / Укл. Т. Л. Ахекян. К.: 2001. 22с.
8. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво : зб. ст. / Б. М. Колногузенко ; М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Харків : ХДАК, 2008. — 222 с.
9. Ленська Т. Г. Методичні основи хореографії: метод. посіб. Кам'янець-Поділ. держ. ун-т. Кам'янець-Поділ., 2007. 80 с.
10. Рехвіашвілі А. Мистецтво балетмейстера : навч. посіб. К.: КНУКіМ, 2017

11. Романенкова Ю.В. Історія пластичних мистецтв: навч. посібник К.: Кн. вид-во Нац. авіац.ун-ту, 2008
12. Термінологія класичного танцю: Метод. рек. / Укл. Т. М. Чурпіта. К: КНУКіМ, 2002. 18 с. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. К.: Альтерпрес, 2005. 324 с., іл
13. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю : підручник. Київ : Альтепрес, 2007. 324 с.
14. Цигановська Н. В. Гімнастика: навч. Посібник / Н. В. Цигановська / Харк. держ. акад.. культури. — Харків : ХДАК, 2005. — 91 с.
15. Шалапа С. В. Теорія і методика викладання спортивного танцю : підручник. К. : НАКККіМ, 2015. 396 с.
16. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види / Денис Шариков. — Київ : Вид. Вадим Карпенко, 2008. — 167 с.

Допоміжні

1. Василенко К. Ю. Український народний танець. Київ : Мистецтво, 1981. 160 с.
2. Морозов А. І. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці / Морозов Артем Ігоревич // Мистецтвознавчі записки : [зб. наук. пр.] / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв ; [редкол.: Шульгіна В. Д. та ін.]. — Київ, 2014. — Вип. 26. — С. 309-316.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека <http://mtlib.org.ua/>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com/>

Навчально-методичне видання

**«КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ПЛАСТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
АКТОРА (ТАНОК)»**

Програма навчальної дисципліни

Укладачі:

викладач кафедри майстерності актора

Олена КОНСТАНТИНОВА,

викладач кафедри майстерності актора

Анна ФОМІНА

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 07.06.2022 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк різнограф
Ум. друк. арк. Тираж 100. Зам. №
ХДАК, 61057, Харків – 57, Бурсацький узвіз, 4
Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК